

Kreftprøve

Spørsmål: Hva heter blodprøven der man ser etter kreft i prostata?

Svar: Prostatakjertelens oppgave er å produsere sædvæske. Kjertelen øker naturlig i størrelse når man blir eldre. Hos de fleste er dette en godartet endring, men det hender at forstørrelsen skyldes kreft. Prostatakreft er den vanligste kreftformen hos menn i Norge. Den forekommer fra 50 års alderen, men de fleste er 65 år eller eldre. I 2013 fikk 4836 norske menn påvist denne sykdommen. Ofte utvikler den seg fredelig uten å påvirke livsløpet, men den kan vokse mer aggressivt og forkorte vedkommende sitt liv.

PSA er en forkortelse for prostataspesifikt antigen. Stoffet som blir produsert i prostatakjertelen har som oppgave å hindre sædvæsken i å klumpe seg. Ved prostatakreft, ved godartet normal forstørrelse av prostatakjertelen som følge av økende alder og ved betennelser i kjertelen lekker PSA ut i blodet. Det fører til at PSA-nivået stiger. Følgende verdier (målt i microgram per liter) regnes som normale:

- under 50 år: mindre enn 2,5
- mellom 50 og 60 år: mindre enn 3,5
- over 60 år: mindre enn 4,0

Et problem med PSA er at denne testen ikke skiller mellom de som har en fredelig form for prostatakreft som ikke tilsier behandling og de mer aggressive formene. Som en rutineprøve for alle menn er den derfor ikke så godt egnet. Hos menn som har høy risiko for å bli rammet av prostatakreft, for eksempel på grunn av arvelige egenskaper, kan den være til nytte.